

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- सामाजिक संशोधन पद्धती (भाग-१) (SC- 501)

दिनांक: ०८/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

(४०)

१. सामाजिक शास्त्रातील वैज्ञानिक अभ्यास पद्धतीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
२. तथ्य म्हणजे काय? तथ्यांची कार्ये विशद करा.
३. गृहित कृत्यांचे प्रकार वर्णन करा.
४. निदानात्मक आराखडा म्हणजे काय? वर्णनात्मक व निदानात्मक आराखड्यातील फरक सांगा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. सामाजिक शास्त्रे आणि नैसर्गिक शास्त्रातील फरक
२. गृहित कृत्यांचे स्रोत
३. विशिष्टाभ्यास पद्धतीचा अर्थ, गुण व दोष
४. निरीक्षण तंत्राची वैशिष्ट्ये
५. मुलाखत तंत्राच्या प्रमुख पायऱ्या

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. संशोधन म्हणजे काय? सामाजिक शास्त्रातील वैज्ञानिक अभ्यासपद्धती स्पष्ट करा.
२. गृहितकृत्य म्हणजे काय? आदर्श गृहितकृत्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. सहभागी व असहभागी निरीक्षणाविषयी थोडक्यात माहिती देऊन दोन्हीतील फरक स्पष्ट करा.
४. मुलाखतीचे प्रकार विशद करा.

Translation in English

Sub: Social Research Methods (Part-I) (SC-501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain limitations of scientific method in social sciences.
2. Define fact Elucidate functions of facts.
3. Describe types of hypothesis.
4. What is diagnostic research design? State difference between descriptive and diagnostic research design.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Difference between social and natural sciences
2. Sources of hypothesis.
3. Meaning, merits and demerits of case study method
4. Features of Observation technique.
5. Major steps in Interview technique

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Define research. Explain scientific method in social sciences.
 2. What is hypothesis? Explain characteristics of ideal hypothesis.
 3. Write in brief on Participant and non Participant Observation Delineate difference between them.
 4. Elucidate types of interview.
-